

Wet inrichting verkiezingsproces

[Terug](#)

Samenvatting

De mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur of bij ministeriële regeling regels te stellen over de wijze waarop het vertegenwoordigend orgaan omgaat met een eventuele hertelling verdraagt zich niet met de strekking van artikel 58 van de Grondwet omdat dit direct aan de grondwettelijke taak van de Tweede Kamer tot het doen van een geloofsbrievenonderzoek raakt.

Toetsingskader

[Juridische Toets Delegation van bevoegdheid, Grondwettelijke bepalingen](#)

Jaar

[2010](#)

Ministerie

[Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties \(BZK\)](#)

Soort

[Wet](#)

Volledig advies

[W04.10.0038/I](#)

Adviesopmerking

Inrichting verkiezingsproces

De Raad heeft advies uitgebracht over het voorstel van wet houdende regels met betrekking tot de inrichting van het proces voor de verkiezing van leden van de gemeenteraden, provinciale staten, Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en het Europees Parlement (Wet inrichting verkiezingsproces).

Het wetsvoorstel creëert op zeer veel punten delegatiegrondslagen. De Raad merkt hierover in zijn advies op dat, hoewel de tekst van artikel 59 van de Grondwet delegatie door de wetgever niet uitsluit, in het verleden met betrekking tot het kiesrecht altijd de lijn is gehanteerd dat, gelet op de bijzondere aard van de materie in het democratisch bestel, alle wezenlijke elementen op het niveau van de formele wet moeten worden vastgelegd. Bij de grondwetsherziening van 1983 was één van de uitgangspunten ten aanzien van delegatie van regelgevende bevoegdheid dat de mate waarin, en de wijze waarop delegatie mag plaatsvinden, afhangt van onderwerp, historie en strekking van de desbetreffende grondwetsbepaling. Onderwerp, historie en strekking kunnen daarbij grenzen stellen aan de bevoegdheid tot delegatie, ook in het geval dat de desbetreffende grondwetsbepaling een op zichzelf ruime mogelijkheid tot delegatie bevat. De bijzondere aard van het onderwerp kiesrecht is bij de behandeling van de herziening van de Kieswet in 1989 expliciet aan de orde geweest.

De regering stelde zich bij die herziening op het standpunt dat, gelet op het onderwerp en de strekking van het kiesrecht, deze materie zich verzet tegen ruime delegatie. De toelichting gaat niet in op het bijzondere karakter van deze materie. Bij het stellen van regels over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het kiesrecht van burgers is het belangrijk dat in het oog wordt gehouden dat de uitvoerende macht hierbij vaak een directe belanghebbende is. Om die reden wordt ook in internationaal verband veel nadruk gelegd op de noodzaak van onafhankelijkheid van de organen in het verkiezingsproces van de uitvoerende macht. Door een aantal wezenlijke onderdelen uit de formele wet te halen en deze op lager niveau te regelen wordt hieraan afbreuk gedaan; hierbij worden immers meer bevoegdheden bij de uitvoerende macht gelegd.

Tevens geeft het wetsvoorstel de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur of bij ministeriële regeling regels te stellen over de wijze waarop het vertegenwoordigend orgaan omgaat met een eventuele hertelling. Dit raakt direct aan de grondwettelijke taak van de Tweede Kamer tot het doen van een geloofsbriefonderzoek.

De Raad is van oordeel dat dit zich niet verdraagt met de strekking van artikel 58 van de Grondwet. Op grond van dit artikel beslist het vertegenwoordigend orgaan in eerste en enige instantie over geschillen met betrekking tot de toelating van nieuwe leden. Deze geschillen kunnen ook mogelijke onregelmatigheden bij de verkiezingen, zoals het foutief tellen van de uitgebrachte stemmen, betreffen. In dat kader kan het vertegenwoordigend orgaan beslissen tot hertelling van de stemmen op grond van artikel V 4, vierde lid, van de Kieswet.

De regering heeft besloten het wetsvoorstel niet in te dienen.